

Temeljem članka 29., stavka 1., alineje 10. Statuta Hrvatskog planinarskog saveza, Skupština Hrvatskog planinarskog saveza 21. svibnja 2022. donosi:

PRAVILNIK KOMISIJE ZA VODIČE HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Vodička služba HPS-a

Članak 1.

- (1) Vodička služba Hrvatskog planinarskog saveza (u daljnjem tekstu Vodička služba HPS-a) je stručno osposobljena i dobrovoljno organizirana planinarska služba HPS-a za vođenje planinara po planinama u zemlji i inozemstvu u svim godišnjim dobima.
- (2) Vodička služba organizirana je u Komisiji za vodiče HPS-a (u daljnjem tekstu Komisija) i stanicama planinarskih vodiča (u daljnjem tekstu stanice), a provode ju članovi HPS-a osposobljeni za vodičku djelatnost po programima HPS-a (u daljnjem tekstu vodiči).

Ciljevi i zadaće

Članak 2.

- (1) Ciljevi Vodičke službe HPS-a su:
 - organizirano i sigurno vođenje planinara u planine,
 - razvijanje i unaprjeđenje vodičke djelatnosti u HPS-u,
- (2) Zadaće Vodičke službe HPS-a su:
 - školovanje i licenciranje vodiča,
 - njegovanje, razvijanje i promicanje planinarskih i vodičkih znanja i vještina,
 - preventivni rad u cilju povećanja sigurnosti kretanja i boravka u planinama,
 - predstavljanje vodičke djelatnosti u javnosti,
 - promicanje planinarstva.

Načela rada

Članak 3.

- (1) Rad u Vodičkoj službi HPS-a je dragovoljan volonterski društveni rad koji se obavlja u skladu s načelima javnosti, kolegijalnosti, odgovornosti, informiranosti, reizbornosti i demokratskog odlučivanja.

Znak

Članak 4.

- (1) Znak Vodičke službe HPS-a ima oblik planinarske markacije s natpisom VODIČKA SLUŽBA u gornjem dijelu crvenog prstena te natpisom HPS u donjem dijelu. U sredini znaka na bijelom polju stilizirana je kompasna igla plave boje s oznakama strana svijeta na hrvatskom jeziku.

Značka

Članak 5.

- (1) Značka vodiča ima oblik znaka Vodičke službe HPS-a s nazivom HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ u gornjem dijelu crvenog prstena i natpisom VODIČ u donjem dijelu.
- (2) Na poleđini značke utisnut je broj.
- (3) Značka ne vrijedi bez valjane članske i vodičke iskaznice HPS-a.

Vodička iskaznica

Članak 6.

- (1) Vodička iskaznica je isprava s osobnim podacima vodiča kojom se potvrđuje osposobljenost i valjanost licence u vremenu navedenom u iskaznici.

Standardi

Članak 7.

- (1) Vodička djelatnost u HPS-u organizirana je u skladu sa standardima Međunarodne penjačke i planinarske federacije (UIAA):
 - A. Ljetno planinarenje,
 - B. Zimsko planinarenje,
 - C. Sportsko penjanje,
 - D. Stijensko penjanje,
 - E. Ledno penjanje,
 - F. Alpinizam,
 - G. Planinarsko skijanje.
- (2) Opseg i opis standarda utvrđuje Komisija.

Školovanje vodiča

Članak 8.

- (1) Tečaj i ispiti za vodiče organiziraju se i provode sukladno Pravilniku o školovanju u HPS-u i programu odgovarajuće vrste školovanja.

Članstvo

Članak 9.

- (1) Članovi Vodičke službe HPS-a su članovi osnovnih planinarskih udruga školovani za vodičku djelatnost po programima HPS-a, sukladno UIAA standardima.
- (2) Školovanjem po programima HPS-a članovi stječu sljedeće stručne nazive:
 - **vodič pripravnik** – osoba koja je u postupku školovanja za vodiča, a svoje znanje i vještinu još nije potvrdila polaganjem ispita za vodiča na ljetno planinarenje (A standard).
 - **vodič** – osoba koja je svoje znanje i vještinu potvrdila polaganjem ispita za vodiča na ljetno planinarenje (A standard).
- (3) Uvjeti za stjecanje stručnog naziva vodič i prvo stjecanje licence za vođenje na ljetno planinarenje uređeni su Programom tečaja za vodiče na ljetno planinarenje (A standard).
- (4) Vodič može također koristiti i tradicionalni naziv *vodič društvenih izleta*.
- (5) Pohađanjem tečaja, ispunjavanjem uvjeta te polaganjem ispita za određeni standard ujedno stječe licencu za vođenje po terenima i uvjetima opisanim odgovarajućim standardom.

Članska prava

Članak 10.

- (1) Prava člana Vodičke službe HPS-a su:
 - vođenje planinara u skladu sa svojom osposobljenošću i licencom,
 - sudjelovanje u radu stanice planinarskih vodiča teritorijalno nadležne prema prebivalištu vodiča ili sjedištu matične osnovne planinarske udruge,
 - sudjelovanje na vježbama u Vodičkoj službi HPS-a,
 - sudjelovanje u radu Zbora vodiča,
 - birati i biti biran na dužnosti u Komisiji,
 - pri obavljanju vodičkih zadaća isticati znak Vodičke službe HPS-a i značku vodiča,
 - primanje naknade troškova nastalih u akciji vođenja, na način kako je uređeno odlukama planinarske udruge koja je organizator akcije,
 - primanje naknade troškova za uporabljenu opremu, ako je tako ugovoreno,
 - korištenje povlastica iz članstva u Vodičkoj službi HPS-a, uključujući besplatno noćenje u planinarskim objektima u Hrvatskoj prema pravilima kojima se uređuju poslovanje i kućni red u planinarskim objektima te organizacija planinarskih izleta, tura i pohoda,
 - uživati i druga prava uređena odlukama Skupštine HPS-a, Izvršnog odbora HPS-a i Komisije.

Članske dužnosti

Članak 11.

- (1) Član Vodičke službe HPS-a dužan je:
 - savjesno voditi planinarske izlete, ture i pohode u okviru svoje osposobljenosti i u skladu s Pravilnikom o organiziranju i vođenju planinarskih izleta, tura i pohoda u HPS-u,

- biti član osnovne planinarske udruge registrirane u HPS-u te unutar nje izvršavati svoje članske i vodičke dužnosti,
 - stalno usavršavati znanja pohađanjem predavanja, vježbi, tečaja, seminara i drugih oblika edukacije,
 - ne voditi osobe bez odgovarajuće opreme, kao ni osobe za koje smatraju da nisu sposobne savladati očekivane napore,
 - imati odgovarajuću planinarsku i vodičku opremu na akcijama vođenja,
 - zastupati skupinu planinara koju vode prema trećim osobama,
 - priteći u pomoć i po potrebi prekinuti svoju aktivnost u slučaju poziva za spašavanje,
 - redovito podnositi izvješća s akcija vođenja,
 - čuvati čast i ugled HPS-a i Vodičke službe HPS-a,
 - brinuti o vlastitom zdravlju i tjelesnoj kondiciji,
 - promicati zaštitu planinske prirode.
- (2) Član Vodičke službe HPS-a osobno je odgovoran za svoje postupke i posljedice nastale nemarom, greškom ili propustom prilikom obavljanja vodičkih zadaća.

Prestanak članstva

Članak 12.

- (1) Članstvo u Vodičkoj službi HPS-a prestaje:
- na osobni zahtjev,
 - prestankom članstva u osnovnoj planinarskoj udruzi članici HPS-a,
 - isključenjem po odluci matične osnovne planinarske udruge, stanice ili Komisije,
 - smrću.

Vodička licenca

Članak 13.

- (1) Vodička licenca je ovlaštenje (pravo) za samostalno vođenje planinara na terenima i u uvjetima obuhvaćenim standardom osposobljenosti.
- (2) Licenca traje tri kalendarske godine i može se produžiti.
- (3) Uvjete za stjecanje i produljenje vodičke licence te postupak licenciranja, uključujući i obveze stanica planinarskih vodiča u postupku licenciranja, utvrđuje Komisija.
- (4) Obavljanje zadaća vezanih uz licenciranje vodiča Komisija može povjeriti radnoj skupini ili povjereniku.

Edukatorska licenca

Članak 14.

- (1) Edukatorska licenca je ovlaštenje za podučavanje i ispitivanje znanja i vještina članova HPS-a prema Pravilniku o školovanju u HPS-u, programu odgovarajuće vrste tečaja za vodiče te uputama i preporukama Komisije.
- (2) Postoje dva stupnja licence:
- Prvostupanjska – asistentska,
 - Drugostupanjska – instruktorska.
- (3) Licenca traje tri kalendarske godine i može se produžiti.
- (4) Uvjete za stjecanje i produljenje asistentske ili instruktorske licence utvrđuje Komisija.
- (5) O dodjeli ili produljenju licence odlučuje Izvršni odbor Komisije.
- (6) Obavljanje zadaća vezanih uz osposobljavanje, praćenje ili unaprjeđenje rada nositelja edukatorskih licenci Komisija može povjeriti radnoj skupini ili povjereniku.

Ustroj vodičke službe HPS-a

Članak 15.

- (1) Tijela Vodičke službe HPS-a su:
- Komisija za vodiče HPS-a (Komisija),
 - Izvršni odbor Komisije za vodiče HPS-a (IOK).
- (2) Radom Komisije i Izvršnog odbora Komisije rukovodi pročelnik Komisije.
- (3) Komisija može osnivati radna tijela kao što su potkomisije, povjerenstva ili radne skupine, ili imenovati povjerenike za pojedine poslove iz djelokruga rada Komisije, na primjer:
- za školovanje,
 - za administrativne i licencijske poslove,

- za koordinaciju rada stanica,
 - za vođenje osoba s invaliditetom,
 - za provođenje instruktorskih ispita.
- (4) Kod osnivanja radnih tijela Komisija određuje njihove ciljeve i zadaće.
 - (5) Izvršni odbor Komisije može između sastanaka Komisije imenovati povjerenike za izvršenje pojedinih zadaća, a u tom slučaju to na idućem sastanku mora potvrditi Komisija.
 - (6) Povjerenici mogu, ali ne moraju nužno biti članovi Komisije ili IOK-a.

Postupak izbora i imenovanja

Članak 16.

- (1) Mandat pročelnika Komisije, zamjenika pročelnika Komisije, članova Komisije i drugih članova IOK-a traje do opoziva ili razrješenja, a svi oni mogu biti ponovno birani.
- (2) Pročelnika i zamjenika predlaže Komisija, a imenuje Izvršni odbor HPS-a.
- (3) Ostali članovi Komisije su pročelnici stanica planinarskih vodiča, birani kao osobe ovlaštene za zastupanje stanice.
- (4) Članove IOK-a predlaže pročelnik ili kandidat za pročelnika, a imenuje Komisija.
- (5) Komisija je obavezna najmanje jednom u dvije godine organizirati i održati izbornu sjednicu, odnosno u dnevni red sjednice Komisije uvrstiti i provesti izbor pročelnika, zamjenika pročelnika i drugih članova IOK-a.
- (6) Ako Komisija u roku koji je određen u pozivu na izbornu sjednicu ne zaprimi nijedan valjani prijedlog za izbor pročelnika, zamjenika i članova IOK-a, mandati izabranog pročelnika, zamjenika i članova IOK-a se automatski produljuju do novog izbora odnosno donošenja novog prijedloga Komisije, ili do odluke Izvršnog odbora HPS-a o imenovanju pročelnika ili vršitelja dužnosti pročelnika.
- (7) Kandidata za pročelnika Komisije predlažu stanice planinarskih vodiča.
- (8) Kandidat za pročelnika Komisiji predlaže program i plan rada, zamjenika i članove IOK-a.
- (9) Kandidati za pročelnika, zamjenika pročelnika Komisije te za člana IOK-a moraju ispunjavati sljedeće uvjete:
 - mora biti član planinarske udruge članice HPS-a,
 - mora biti nositelj stručnog naziva vodič,
 - mora poznavati ustroj Vodičke službe HPS-a i Pravilnik Komisije.
- (10) Usvojeni prijedlog za imenovanje pročelnika i zamjenika pročelnika Komisija upućuje Izvršnom odboru HPS-a.

Komisija za vodiče

Članak 17.

- (1) Komisija je najviše tijelo Vodičke službe HPS-a.
- (2) Komisiju sačinjavaju pročelnik Komisije, zamjenik pročelnika Komisije i pročelnici stanica planinarskih vodiča. U slučaju spriječenosti pročelnika stanice, stanica može u Komisiju delegirati drugog predstavnika.
- (3) Zadaće Komisije su:
 - razvijati i unaprjeđivati vodičku djelatnost u HPS-u,
 - predlagati Izvršnom odboru HPS-a imenovanja pročelnika i zamjenika pročelnika,
 - predlagati Skupštini HPS-a, putem IO HPS-a, Pravilnik Komisije te njegove dopune i izmjene,
 - provoditi odluke i zaključke Skupštine i IO HPS-a,
 - surađivati s drugim službama i komisijama HPS-a,
 - donositi odluke, upute, poslovničke i druge vrste akata kojima se uređuju stručna pitanja i poslovi i obveze u Vodičkoj službi HPS-a,
 - donositi smjernice, programe i planove rada,
 - koordinirati i usmjeravati rad stanica planinarskih vodiča,
 - školovati i usavršavati vodiče putem tečajeva, seminara i vježbi,
 - utvrđivati opseg i opis standarda koji se primjenjuju u Vodičkoj službi HPS-a,
 - utvrđivati uvjete za licenciranje vodiča, kao i postupak za stjecanje i produljenje valjanosti licence.
 - utvrđivati uvjete za licenciranje nastavnog osoblja za rad na tečajima i ispitima za vodiče, kao i postupak za stjecanje i produljenje valjanosti asistentske i instruktorske licence.
 - organizirati i provoditi ispite za vodiče prema vodičkim standardima,
 - prema potrebi osnivati radne skupine ili imenovati povjerenike za određene zadaće,
 - poticati rad vodiča s osobama s invaliditetom i drugim ranjivim skupinama,

- poticati osnivanje novih stanica na području gdje za to postoje organizacijske, kadrovske i tehničke mogućnosti,
 - poticati stanice na izvršenje njihovih zadaća,
 - inicirati ukidanje neaktivnih stanica i predlagati Izvršnom odboru HPS-a njihovo brisanje iz članstva, a vodiče s područja njihova djelovanja uputiti na djelovanje u drugoj stanici.
 - razmatrati i usvajati izvješća o aktivnostima stanica i njihovih članova,
 - informirati tijela HPS-a, stanice i članstvo o svojem djelovanju,
 - putem izvješća o radu i planova osiguravati osnovna financijska sredstva iz proračuna HPS-a te pronalaziti dodatna sredstva za svoje akcije,
 - rješavati žalbe u okviru svoje nadležnosti,
 - obavljati i druge zadaće u interesu razvoja vodičke djelatnosti.
- (4) Komisija je za svoj rad odgovorna Skupštini HPS-a i Izvršnom odboru HPS-a.
- (5) Komisija radi ostvarenja svojih zadaća surađuje s nadležnim tijelima i Uredom HPS-a.

Sastanci Komisije

Članak 18.

- (1) Komisija svoje sastanke održava prema potrebi, a najmanje jednom godišnje.
- (2) Komisija može odlučivati i na elektroničkim sjednicama.
- (3) Sjednicu Komisije saziva pročelnik, a u slučaju njegove spriječenosti zamjenik. Ako sazivanje sjednice zatraži najmanje 1/3 članova Komisije, ili ako to zatraži Izvršni odbor HPS-a ili neka od osoba ovlaštenih za zastupanje HPS-a, pročelnik je dužan sazvati sjednicu Komisije u roku od trideset dana. Ako pročelnik ne sazove sjednicu u tom roku, sjednicu može sazvati predlagatelj, a u tom slučaju joj i predsjedava.

Izvršni odbor Komisije

Članak 19.

- (1) Izvršni odbor Komisije je izvršno tijelo Komisije.
- (2) Čine ga pročelnik Komisije, zamjenik pročelnika i 3 – 5 članova.
- (3) Zamjenika pročelnika i članove IOK-a Komisiji predlaže pročelnik ili kandidat za pročelnika Komisije.
- (4) Članove IOK-a potvrđuje Komisija na temelju prijedloga pročelnika odnosno kandidata za pročelnika.
- (5) Zadaće IOK-a su:
- provoditi odluke Komisije,
 - koordinirati rad radnih tijela i povjerenika Komisije,
 - skrbiti o licenciranju vodiča te izdavati vodičke iskaznice,
 - odlučivati o dodjeli ili produljenju asistentskih i instruktorskih licenci,
 - određivati voditelje akcija (tečaja, ispita i sl.) u Vodičkoj službi HPS-a,
 - redovito izvješćivati Komisiju o svome radu,
 - predlagati Komisiji normativne akte u obliku javno dostupnih nacрта pravilnika, poslovnika, programa, preporuka i uputa,
 - Komisiji pripremati nacрте prijedloga udruživanja HPS-a u međunarodna udruženja planinarskih vodiča i srodnih udruga,
 - provoditi zadaće koje proizlaze iz akata Komisije,
 - obavljati i druge zadaće povjerene od pročelnika i Komisije.
- (6) Sjednice IOK-a saziva i vodi pročelnik Komisije. IOK može odlučivati i na elektroničkim sjednicama.
- (7) IOK za svoj rad odgovara Komisiji.

Pročelnik

Članak 20.

- (1) Pročelnik je vodeća osoba Komisije i cjelokupne Vodičke službe HPS-a.
- (2) Pročelnik:
- saziva sjednice i upravlja radom Komisije i IOK-a, sukladno ovom Pravilniku,
 - skrbi se o pribavljanju i korištenju sredstava Komisije prema programu rada,
 - podnosi izvješća Komisiji i tijelima HPS-a,
 - predlaže Komisiji izbor zamjenika i drugih članova IOK-a,
 - predlaže Komisiji osnivanje radnih tijela i imenovanje povjerenika za izvršenje određenih zadaća iz djelokruga rada Komisije,

- u slučaju potrebe, odlučuje o isključenju javnosti prilikom stručnih analiza akcija vođenja, rada vodiča i nastavnog osoblja, tečaja i ispita,
 - obavlja i druge zadaće od interesa za Vodičku službu HPS-a.
- (3) Pročelnika predlaže Komisija, a imenuje IO HPS-a.
 - (4) U slučaju da Komisija ne predloži pročelnika ili predloži osobu koja ne ispunjava uvjete za imenovanje, IO HPS-a će imenovati pročelnika ili vršitelja dužnosti nezavisno od prijedloga Komisije.

Zamjenik pročelnika

Članak 21.

- (1) Zamjenik pročelnika Komisije pomaže pročelniku u izvršenju njegovih zadaća i zamjenjuje ga za vrijeme njegove spriječenosti.
- (2) Zamjenika Izvršnom odboru HPS-a predlaže Komisija na temelju prijedloga pročelnika odnosno kandidata za pročelnika, a imenuje IO HPS-a.

Stanica planinarskih vodiča

Članak 22.

- (1) Stanica planinarskih vodiča je teritorijalna jedinica Vodičke službe HPS-a.
- (2) Osniva se na određenom području Republike Hrvatske gdje se za to ukaže potreba i gdje za to postoje organizacijske, kadrovske i tehničke mogućnosti. Stanicu na poticaj i uz suglasnost Komisije osniva inicijativni odbor, a prema uvjetima iz ovog Pravilnika.
- (3) Stanica se registrira kao udruga građana, a nakon registracije obavezno se učlanjuje u Savez. Svoju djelatnost stanica organizira i provodi u skladu sa svojim statutom, koji mora biti usklađen sa Statutom HPS-a i ovim Pravilnikom.
- (4) Zadaće stanice su:
 - organiziranje vježbi za vodiče i vodiče pripravnike,
 - provođenje postupka licenciranja za sve vodiče na području svojeg djelovanja,
 - informiranje članstva o odlukama, smjernicama, preporukama Komisije za vodiče HPS-a i IOK-a.
 - poticanje vodiča na aktivan vodički rad u svojim osnovnim planinarskim udrugama u skladu s njihovom osposobljenošću i licencom,
 - konstruktivno sudjelovanje u radu Komisije, na sjednicama i između sjednica, u cilju unaprjeđenja rada Vodičke službe HPS-a i njezinog članstva,
 - izvješćivanje Komisije o svome radu.
- (5) Stanica je stručno podređena Komisiji.
- (6) Za rad stanice odgovoran je pročelnik stanice, koji je ujedno i predstavnik stanice u Komisiji za vodiče HPS-a.

Zbor vodiča

Članak 23.

- (1) Zbor vodiča je savjetodavno tijelo Vodičke službe HPS-a. Sačinjavaju ga svi vodiči i vodiči pripravnici, a raspravlja o temama od interesa za Vodičku službu HPS-a.
- (2) Zbor saziva i vodi pročelnik Komisije.
- (3) Zbor se saziva jednom u četiri godine, a po potrebi se može sazvati i češće.

Javnost rada

Članak 24.

- (1) Javnost rada na svim razinama u Vodičkoj službi HPS-a ostvaruje se dostupnošću odluka te izvješćivanjem putem mrežnih stranica HPS-a i časopisa Hrvatski planinar.
- (2) Javnost se može isključiti prilikom stručnih analiza akcija vođenja, tečaja i ispita te rada vodiča i nastavnog osoblja, o čemu odlučuje pročelnik Komisije.

Završne odredbe

Članak 25.

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Hrvatskog planinarskog saveza
Darko Berljak